

วิธีป้องกันการปฏิสนธิที่เลือกใช้

การศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว โดยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ นั้น พบว่า วิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ มีผู้เลือกใช้ในอัตราที่แตกต่างกัน จากการให้บริการอนามัยครอบครัวที่อำเภอโพธาราม^๑ โดยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิ ๔ วิธี คือ หวงพลาสติก ยาเม็ดรับประทาน ดูกยางอนามัย และยาเม็ดคุมฟองปรากฏว่า หวงพลาสติกเป็นวิธีที่มีผู้เลือกใช้มากที่สุดถึงร้อยละ ๘๐.๕ แต่การทดลองใช้ยาและอุปกรณ์บางอย่างเพื่อส่งเสริมอนามัยครอบครัวของโรงพยาบาลหญิง^๒ พบว่า ปัจจุบันสตรีที่สมรสแล้วหันมานิยมใช้ยาเม็ดรับประทานกันมากขึ้น จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข^๓ สนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว แต่จากการศึกษาทดลองใช้ยาเม็ดรับประทานและการใส่หวงพลาสติกของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า พบว่า สตรีนิยมใส่หวงพลาสติกมากกว่า

^๑กำธร สุวรรณกิจ และวินิจ อัสวเสนา, "โครงการวิจัยทางอนามัยครอบครัว การวิจัยทางการแพทย์" การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติเรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๒ (พระนคร : กองวิจัยสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๐๘), หน้า ๕๓

^๒ลัดดาวัลย์ บรรหารศุกawat, "การศึกษาดผลของการทดลองใช้ยาและอุปกรณ์บางอย่างเพื่อส่งเสริมอนามัยครอบครัว" การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติเรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๒ (พระนคร : กองวิจัยสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๐๘), หน้า ๘๔

^๓National Family Planning Project, Ministry of Public Health, Family Planning in Thailand 1965 - 1970. (Bangkok: Sirivitaya Co. Ltd., 1971), p. 17

^๔สนธิ โปษะกฤษณะ, "การศึกษาดผลการทดลองใช้ยาและอุปกรณ์บางอย่างเพื่อส่งเสริมอนามัยครอบครัว" การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติเรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ ๒ (พระนคร : กองวิจัยสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๐๘), หน้า ๗๖

การศึกษาถึงวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่คุมสมรสเลือดไข่นี้ อาศัยข้อมูลจาก
 โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวๆ ของการวิจัยในเขตเมืองรอบแรก **จาก**
 ตารางที่ ๖ แสดงถึงร้อยละของคุมสมรสที่กำบังไข ไม่โคไขและเคยไข วิธีป้องกัน
 การปฏิสนธิของจำนวนตัวอย่างที่เป็นคุมสมรสทั้งหมด ในจำนวนคุมสมรสที่อยู่กัน
 ฉันทสามีภรรยา และภรรยาซึ่งอยู่ในวัยภาวะเจริญพันธุ์ประมาณ ๑,๘๖๐ ราย
 มีผู้กำบังไขวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ เพียง ๖๕๓ รายหรือ ร้อยละ ๓๕.๑
 แสดงถึงว่าคุมสมรสในเมืองไทยยังมีการปฏิบัติวางแผนครอบครัวกันน้อย มีเพียง
 ร้อยละ ๐.๖ เท่านั้นที่เคยไขซึ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น่าจะต่ำกว่าความเป็นจริง การ
 ที่เปอร์เซ็นต์ของคุมที่เคยไขต่ำเกินไปนี้อาจเนื่องมาจากคุมสมรสที่เคยไข ไม่ยอมรับ
 ครอบวาเคยไข จึงทำให้อัตราร้อยละของผู้ที่ไม่เคยไขสูงมากถึง ๖๑.๕ เปอร์เซนต์
 ในจำนวนคุมสมรสที่กำบังไขวิธีป้องกันการปฏิสนธิอยู่นั้น ปรากฏว่า ประมาณครึ่งหนึ่ง
 ของผู้กำบังไขวิธีนี้ใช้วิธีทำหมันถาวร หรือประมาณ ๕๑.๑ เปอร์เซนต์ (ตาราง
 ที่ ๖ ข) เป็นการทำให้หมันหญิงร้อยละ ๔๓.๐ ทำหมันชายร้อยละ ๘.๑ อาจแสดง
 ว่าคุมสมรสที่มีการใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิโดยวิธีทำหมันถาวรนั้นนิยมใช้ภรรยาเป็น
 ผู้ทำหมันมากกว่า วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวสมัยใหม่ที่คุมสมรสที่กำบังไข
 อยู่มีอัตราการใช้มากที่สุดคือ ยาเม็ดรับประทาน ประมาณร้อยละ ๓๖.๕ ขณะที่
 อัตราการใช้ห่วงพลาสติกมีเพียงร้อยละ ๘.๑ เท่านั้น ส่วนวิธีป้องกันการปฏิสนธิ
 แบบชั่วคราวอื่น ๆ นั้นว่ามีอัตราการใช้น้อย อาจเนื่องจากวิธีอื่น ๆ เหล่านั้นเป็น
 วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบเกาซึ่งต้องมีกรรมวิธีในการใช้มาก ไม่สะดวกสำหรับ
 ผู้ใช้ จากตัวเลขที่พบจึงอาจสรุปได้ว่า วิธีป้องกันการปฏิสนธิที่คุมสมรสกำบังไข
 อยู่จริง ๆ มีเพียง ๒ - ๓ วิธีคือ ทำหมันถาวร โดยเฉพาะการทำหมันหญิง
 ยาเม็ดรับประทาน และการใช้ห่วงพลาสติก

ในตารางที่ ๘ พิจารณาถึงวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ ที่ผู้สมรส จะเลือกใช้นั้นสนับสนุนการกวดาวางข้างต้นคือ ในจำนวนผู้ที่ไม่ได้ใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิประมาณ ๑,๒๐๒ ราย มีเพียงร้อยละ ๒๗.๔ เท่านั้นที่มีความเห็นว่า จะเลือกใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ ในอนาคต ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่จะเลือกใช้ปรากฏผลใกล้เคียงกับร้อยละของวิธีที่กำลังใช้ (ตารางที่ ๘ ข) คือ ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งหรือ ๔๖.๔ เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่จะเลือกใช้ จะใช้วิธีทำหมันและจะใช้วิธีทำหมันหญิงร้อยละ ๔๕.๒ วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวสมัยใหม่อาจมีผู้เลือกใช้กันมากขึ้น โดยเฉพาะยาเม็ดรับประทาน มีผู้จะเลือกใช้ร้อยละ ๓๔.๑ ห่วงพลาสติกร้อยละ ๗.๐ ที่น่าสนใจคือ วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบไชยาดีก็อาจมีผู้เลือกใช้มากขึ้น กวดาคือ ในกลุ่มที่กำลังใช้วิธีไชยาดีคร้อยละ ๑.๕ แต่ในกลุ่มที่จะเลือกใช้ จะเลือกใช้เป็นร้อยละ ๖.๖

จากการเลือกใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ ดังกวดาวของผู้สมรส ในเขตเมือง เพื่อความเหมาะสมในการศึกษาและการเปรียบเทียบระหว่างวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ จึงอนุมานวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ผู้สมรสกำลังใช้อยู่เป็นวิธีที่ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของผู้สมรสที่กำลังใช้ โดยการจัดรวมกลุ่มวิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ ที่กำลังใช้อยู่ออกเป็น ๕ วิธีใหญ่คือ หนึ่ง ห่วงพลาสติก สองยาเม็ดรับประทาน ซึ่งสองวิธีนี้เป็นวิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวสมัยใหม่ วิธีที่สามและที่สี่ เป็นวิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบถาวรได้แก่ การทำหมันชาย และการทำหมันหญิง สุดท้ายคือ วิธีอื่น ๆ ซึ่งเป็นวิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวและแบบถาวรเป็นส่วนใหญ่ ประกอบด้วย วิธีที่ไชยาดี (เป็นแบบใหม่) ถุงยางอนามัย ยาครีมีป้องกัน หมวกยางครอบปากมดลูก วิธีระยะปลอดภัย งดรวมประเวณี หลั่งน้ำกามภายนอก ยาสมุนไพร วิธีชาวนอน ๆ และอื่น ๆ

ตารางที่ ๖ อัตราส่วนร้อยละของคุสมรสทั้งหมด จำแนกตามผู้ที่กำลังใช้
ไม้โซ่ และเคยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิ

<u>คุสมรสทั้งหมด</u>	<u>ร้อยละ</u>
คุสมรสที่กำลังใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิ	๓๕.๘
คุสมรสที่ไม่เคยใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิ	๖๑.๕
คุสมรสที่เคยใช้แต่ปัจจุบันไม่ได้ใช้	๐.๖
ไม่ทราบ	๒.๐
รวม	๑๐๐.๐
	(๑๘๒๐)

ตารางที่ ๖ (ข) อัตราส่วนร้อยละของคู่สมรสที่กำลังใช้วิธีป้องกันการ
ปฏิสนธิ จำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้

วิธีป้องกันการปฏิสนธิ	ร้อยละ
ห่วงพลาสติก	๘.๑
ยาเม็ดรับประทาน	๓๖.๕
ผ้าคัตทำหมันชาย	๘.๑
ผ้าคัตทำหมันหญิง	๔๓.๖
ยาฉีดยา	๑.๕
ถุงยางอนามัย	๑.๑
ยาเม็ดมีฟอง	๐.๒
ยาครีมมีฟอง	๐.๒
หมวกยางครอบปากมดลูก	๐.๓
ระยะปลอดกัม	๒.๘
งดรวมประเวณี	๐.๘
หลังน้ำกามภายนอก	๐.๖
ยาสมุนไพร	๐.๘
วิธีชาวบ้านอื่น ๆ	-
อื่น ๆ	-
รวม	๑๐๐.๐ (๖๕๓)

ตารางที่ ๗ อัตราส่วนร้อยละของอุตสาหกรรมที่ไม่เคยใช้วิธีป้องกันการ
ปฏิบัติ จำแนกตามการจะเลือกใช้และไม่เลือกใช้

<u>อุตสาหกรรมที่ไม่เคยใช้วิธีป้องกันการปฏิบัติ</u>	<u>ร้อยละ</u>
อุตสาหกรรมที่จะเลือกใช้	๒๗.๘
ไม่มีความเห็น	๖๐.๐
ไม่ทราบ	๑๒.๒
รวม	๑๐๐.๐
	(๑๒๐๒)

ตารางที่ ๗ (ข) อัตราส่วนร้อยละของวัสดุที่ไม่เคยใช้วิธีป้องกัน
การปฏิสนธิ จำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่
จะเลือกใช้

วิธีป้องกันการปฏิสนธิ	ร้อยละ
ห่วงพลาสติก	๘.๐
ยาเม็ดรับประทาน	๓๔.๑
ฉาตัดทำหมันชาย	๑.๒
ฉาตัดทำหมันหญิง	๔๕.๒
ยาฉีด	๖.๖
ถุงยางอนามัย	-
ยาเม็ดมีฟอง	-
ยาครีมมีฟอง	๐.๓
หมวกยางครอบปากมดลูก	๐.๘
ระยะปลดอวัยวะ	๑.๘
งครวมประเวณี	-
หลังน้ำกามภายนอก	๐.๓
ยาสมุนไพร	-
อื่น ๆ	๐.๖
รวม	๑๐๐.๐ (๓๓๔)

ระยะเวลาของการใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ

การพิจารณาถึงความแตกต่างของการเลือกใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิต่าง ๆ กัน ในกลุ่มที่มีระยะเวลาของการใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิต่าง ๆ กัน ในตารางที่ ๔ นั้น ปรากฏว่า ในกลุ่มที่มีการใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิมานานกว่า ๖ ปีหรือเพิ่มขึ้นเริ่มใช้เกือบทั้งหมดหรือร้อยละประมาณ ๕๔.๗ ใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว โดยเฉพาะมีการใช้ยาเม็ดรับประทานสูงถึงร้อยละประมาณ ๗๑.๔ ขณะที่ร้อยละของการใช้ห่วงพลาสติกมีเพียง ๑๐.๕ เท่านั้น ในกลุ่มที่มีระยะเวลาของการใช้ระหว่าง ๖ - ๑๑ ปี มีสัดส่วนของการใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวและแบบถาวรใกล้เคียงกัน แต่ในกลุ่มที่มีระยะเวลาของการใช้ตั้งแต่ ๑๑ ปีขึ้นไป ร้อยละประมาณ ๕๖.๖ ใช้ชีวิตทำหมันถาวรจากสาวโสด ผู้ที่เพิ่งเริ่มใช้ซึ่งอาจอยู่ในระยะทดลองมักจะใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว โดยเฉพาะยาเม็ดรับประทาน จากตารางที่ ๔ ข ร้อยละ ๕๖.๓ ของผู้ที่ใช้ยาเม็ดรับประทานมีระยะเวลาการใช้ต่ำกว่า ๑ ปี ขณะที่ในกลุ่มที่มีการทำหมันหญิงร้อยละประมาณ ๕๕.๖ มีระยะเวลาการใช้มานานกว่า ๑๑ ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาความยาวนานของการใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ ตามกลุ่มอายุของภรรยาปรากฏว่า ในกลุ่มอายุภรรยา ๑๕ - ๒๔ ปี ประมาณกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ ๕๖.๗ ของผู้ที่กำลังใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ เป็นผู้ที่เพิ่งเริ่มใช้หรือใช้มาต่ำกว่า ๑ ปีและเกือบทั้งหมดของกลุ่มนี้ใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว (ดูตารางที่ ๔ และ ๕ (ข) ประกอบกัน) ในกลุ่มที่ใช้มาต่ำกว่า ๑ ปีของทุกกลุ่มอายุภรรยามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปใช้ยาเม็ดรับประทาน ส่วนใหญ่ของผู้ที่กำลังใช้ชีวิตป้องกันการปฏิสนธิในกลุ่มอายุภรรยา ๒๕ - ๓๔ ปีขึ้นไปใช้มานานกว่า ๑๑ ปี กล่าวคือ

ในกลุ่มอายุภรรยา ๒๕ - ๓๔ ปีไซ้เป็นร้อยละ ๔๐.๔ ในกลุ่มอายุภรรยา ๓๕ - ๔๔ ปีไซ้เป็นร้อยละ ๖๑.๖ และในกลุ่มอายุภรรยา ๔๕ ปีขึ้นไปไซ้เป็นร้อยละ ๗๔.๔ ประมาณว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่ไซ้การทำหมันตัววัวในทุกกลุ่มอายุภรรยาหลัง ๒๕ - ๓๔ ปีขึ้นไปไซ้มานานกว่า ๑๑ ปี อาจกล่าวได้ว่า แทกอนคู่สมรสไซ้วิธีป้องกันการปฏิสนธิโดยไซ้การทำหมันตัววัวมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากสมัยก่อนยังไม่มีวิธีป้องกันการปฏิสนธิให้เล็ดลอดมากนัก อัตราการทำหมันเพิ่มขึ้นตามอายุของภรรยาที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการทำหมันนั้นเป็นการป้องกันการปฏิสนธิที่ถาวรติดตัว จึงทำให้คู่สมรสไทยมีอัตราการทำหมันสูงกว่าวิธีอื่น แต่ปัจจุบันจะเห็นว่าในกลุ่มที่เพิ่งเริ่มไซ้โคที่นำมาไซ้วิธีสมัยใหม่ซึ่งเป็นวิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวก็คือ ยาเม็ดรับประทาน และห่วงพลาสติกกันมากขึ้น แม้ในกลุ่มที่เพิ่งเริ่มไซ้ของกลุ่มอายุภรรยา ๓๕ - ๔๔ ปีซึ่งนับว่ามีอายุแล้ว ร้อยละ ๖๐.๕ ไซ้ยาเม็ดรับประทาน ร้อยละ ๑๗.๔ ไซ้ห่วงพลาสติก ร้อยละ ๑๗.๔ ไซ้วิธีอื่น ๆ (ดูตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๔ อัตราส่วนร้อยละของอุตสาหกรรม จำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้อยู่
อายุของภรรยาและจำนวนปีที่ใช้ (ในแต่ละช่วง
ปีที่ใช้)

อายุของภรรยา และจำนวนปีที่ใช้	ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้อยู่					
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	รวม
<u>รวมทุกกลุ่มอายุ</u>	๘.๐	๓๒.๖	๘.๓	๔๔.๑	๙.๐	๑๐๐.๐(๖๒๘)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๑๐.๕	๙๑.๔	๐.๘	๔.๕	๑๒.๘	๑๐๐.๐(๑๓๓)
๑ - ๒	๑๔.๘	๖๐.๘	๒.๘	๕.๘	๑๑.๖	๑๐๐.๐(๖๘)
๒ - ๖	๑๘.๑	๕๒.๒	๑.๘	๑๔.๓	๑๐.๕	๑๐๐.๐(๑๐๕)
๖ - ๑๑	๙.๑	๑๙.๘	๓.๕	๕๓.๖	๑๙.๘	๑๐๐.๐(๒๘)
๑๑ ปีขึ้นไป	๐.๙	๑.๙	๑๕.๙	๘๐.๘	๑.๐	๑๐๐.๐(๒๘๓)
<u>๑๕ - ๒๔ (รวม)</u>	๘.๐	๙๐.๑	๔.๕	๙.๕	๘.๐	๑๐๐.๐(๖๙)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๑๐.๕	๙๓.๙	-	๒.๖	๑๓.๒	๑๐๐.๐(๓๘)
๑ - ๒	๘.๓	๘๑.๙	-	-	-	๑๐๐.๐(๑๖)
๒ - ๖	๘.๑	๙๒.๙	๘.๑	-	๘.๑	๑๐๐.๐(๑๑)
๖ - ๑๑	-	-	-	-	-	-
๑๑ ปีขึ้นไป	-	-	๓๓.๓	๖๖.๙	-	๑๐๐.๐(๖)
<u>๒๕ - ๓๔ (รวม)</u>	๘.๓	๓๘.๘	๘.๘	๓๖.๘	๙.๖	๑๐๐.๐(๓๐๖)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๙.๒	๙๕.๘	๑.๘	๕.๘	๑๐.๑	๑๐๐.๐(๖๘)
๑ - ๒	๑๘.๐	๕๘.๕	๒.๘	๙.๒	๑๑.๘	๑๐๐.๐(๔๒)
๒ - ๖	๑๖.๘	๕๘.๑	๑.๖	๑๖.๘	๑๑.๕	๑๐๐.๐(๖๑)
๖ - ๑๑	๑๒.๕	๑๒.๕	๑๒.๕	๑๒.๕	๕๐.๐	๑๐๐.๐(๘)
๑๑ ปีขึ้นไป	๐.๘	๔.๑	๑๘.๘	๙๖.๒	-	๑๐๐.๐(๑๖๒)

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

อายุของภรรยา และจำนวนปีที่ ทำ	รายละเอียดของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช่					รวม
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	
<u>๓๕ - ๔๔ (รวม)</u>	๗.๘	๑๗.๖	๖.๘	๖๒.๐	๕.๖	๑๐๐.๐(๒๖๖)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๑๗.๘	๖๐.๘	-	๔.๓	๑๗.๘	๑๐๐.๐(๒๓)
๑ - ๒	๓๐.๗	๕๖.๒	-	๗.๗	๑๕.๔	๑๐๐.๐(๑๓)
๒ - ๖	๒๔.๑	๕๑.๘	-	๑๗.๒	๖.๘	๑๐๐.๐(๒๘)
๖ - ๑๑	๕.๖	๑๖.๖	-	๗๒.๒	๕.๖	๑๐๐.๐(๑๘)
๑๑ ปีขึ้นไป	๐.๘	-	๑๑.๓	๘๕.๗	๒.๒	๑๐๐.๐(๑๓๓)
<u>๔๕ ปีขึ้นไป (รวม)</u>	๔.๗	๘.๓	๑๖.๓	๖๒.๗	๗.๐	๑๐๐.๐(๔๓)
ต่ำกว่า ๑ ปี	* ก	* ก	-	-	* ก	* ก (๓)
๑ - ๒	-	-	* ก	-	* ก	* ก (๒)
๒ - ๖	* ก	* ก	-	-	* ก	* ก (๔)
๖ - ๑๑	-	* ก	-	* ก	-	* ก (๒)
๑๑ ปีขึ้นไป	-	-	๑๘.๗	๘๑.๓	-	๑๐๐.๐(๓๒)

* ก จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๘ (ข) อัตราส่วนรอยของกุสมรส จำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิ
ที่ไซ อายุของภรรยาและจำนวนปีที่ไซ (ในแต่ละประเภท
ของวิธีป้องกันการปฏิสนธิ)

อายุของภรรยา และจำนวนปีที่ไซ	รอยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ไซ					
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	รวม
<u>รวมทุกกลุ่มอายุ</u>	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๕๐)	(๒๐๕)	(๕๒)	(๒๗๗)	(๔๔)	(๖๒๘)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๒๘.๐	๔๖.๓	๑.๘	๒.๒	๓๘.๖	๒๑.๒
๑ - ๒	๒๖.๐	๒๐.๕	๓.๘	๑.๔	๑๘.๒	๑๑.๐
๒ - ๖	๓๘.๐	๒๘.๓	๓.๘	๕.๔	๒๕.๐	๑๖.๗
๖ - ๑๑	๔.๐	๒.๔	๑.๘	๕.๔	๑๑.๔	๔.๕
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๐	๒.๔	๘๘.๕	๘๕.๖	๖.๘	๔๖.๗
<u>๑๕ - ๒๔ (รวม)</u>	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	*ก	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๖)	(๔๗)	(๓)	(๕)	(๖)	(๖๗)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๖๖.๖	๕๙.๖	-	๒๐.๐	๘๓.๓	๕๖.๗
๑ - ๒	๑๗.๗	๒๓.๔	-	-	-	๑๗.๘
๒ - ๖	๑๗.๗	๑๗.๐	*ก	-	๑.๗	๑๖.๔
๖ - ๑๑	-	-	-	-	-	-
๑๑ ปีขึ้นไป	-	-	*ก	๘๐.๐	-	๘.๐
<u>๒๕ - ๓๔ (รวม)</u>	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๒๕)	(๑๑๖)	(๒๗)	(๑๑๑)	(๒๓)	(๓๖๒)
ต่ำกว่า ๑ ปี	๒๐.๐	๔๔.๘	๓.๗	๓.๖	๓๐.๔	๒๒.๘
๑ - ๒	๓๒.๐	๒๑.๖	๓.๗	๒.๗	๒๑.๘	๑๓.๘
๒ - ๖	๔๐.๐	๒๘.๔	๓.๗	๘.๐	๓๐.๔	๒๐.๒
๖ - ๑๑	๔.๐	๐.๘	๓.๗	๐.๘	๑๗.๔	๒.๗
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๐	๔.๓	๘๕.๒	๘๓.๘	-	๔๐.๔

ตารางที่ ๘ (ข) (ต่อ)

อายุของภรรยา และจำนวนปีที่ใช่	ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช่					
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	รวม
<u>๓๕ - ๔๔ (รวม)</u>	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
	(๑๗)	(๓๘)	(๑๕)	(๑๓๔)	(๓๒)	(๒๑๖)
<u>ต่ำกว่า ๑ ปี</u>	๒๓.๕	๓๖.๘	-	๐.๗	๓๓.๓	๑๐.๗
๑ - ๒	๒๓.๕	๑๕.๘	-	๐.๗	๑๖.๗	๖.๐
๒ - ๖	๔๑.๒	๓๘.๕	-	๓.๘	๑๖.๗	๑๓.๔
๖ - ๑๑	๕.๘	๗.๘	-	๘.๗	๘.๓	๘.๓
๑๑ ปีขึ้นไป	๕.๘	-	๑๐๐.๐	๕๕.๑	๒๕.๐	๖๑.๖
<u>๔๕ ปีขึ้นไป (รวม)</u>	* กิ	* กิ	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	* กิ	๑๐๐.๐
	(๒)	(๔)	(๗)	(๒๗)	(๓)	(๔๓)
<u>ต่ำกว่า ๑ ปี</u>	* กิ	* กิ	-	-	* กิ	๖.๘
๑ - ๒	-	-	๑๔.๓	-	* กิ	๔.๗
๒ - ๖	* กิ	* กิ	-	-	* กิ	๘.๓
๖ - ๑๑	-	* กิ	-	๓.๗	-	๔.๗
๑๑ ปีขึ้นไป	-	-	๘๕.๗	๘๖.๓	-	๗๔.๔

* กิ จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

อันดับของการตั้งกรรมเมื่อเริ่มใช้

การใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ จำแนกตามอันดับที่ของการตั้งกรรมเมื่อเริ่มใช้พบว่า คู่สมรสที่มีการใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิก่อนการตั้งกรรมครั้งแรก ใช้แต่วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวเท่านั้นคือ ไซยาไมด์รับประทาน รอยละ ๖๘.๒ และวิธีอื่น ๆ รอยละ ๓๐.๘ (ตารางที่ ๕) ในกลุ่มที่มีการเริ่มใช้ต้องการตั้งกรรมครั้งที่ ๑ - ๒ นั้นส่วนใหญ่ยังคงเลือกใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวอยู่คือ ไซยาไมด์รับประทาน รอยละ ๕๘.๕ หวงพลาสติก รอยละ ๑๐.๖ แต่ในกลุ่มคู่สมรสที่มีการใช้หลังการตั้งกรรมครั้งที่ ๓ - ๔ มีสัดส่วนของการใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบถาวรและแบบชั่วคราวใกล้เคียงกันคือ ประมาณ รอยละ ๕๖.๐ และ ๔๔.๐ ตามลำดับ และในกลุ่มเดียวกันนี้มีการใช้ไซยาไมด์รับประทาน ๒๘.๑ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการบุตรเพิ่มของกลุ่มที่เริ่มใช้หลังการตั้งกรรมครั้งต่าง ๆ กัน ประมาณกว่าครึ่งหนึ่งใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว และที่น่าสนใจคือ ในกลุ่มที่ต้องการบุตรเพิ่มและเริ่มใช้หลังการตั้งกรรมครั้งที่ ๑ - ๒ มีอัตราการใช้วิธีทำหมัน ๑๐.๒ และกลุ่มที่เริ่มใช้หลังการตั้งกรรมครั้งที่ ๓ - ๔ มีอัตราการทำหมัน รอยละ ๓๒.๗ การที่คู่สมรสเหล่านี้ยังต้องการบุตรเพิ่ม แต่ใช้วิธีทำหมันดวาร์นั้นอาจเนื่องจากคู่สมรสเหล่านั้นมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ ซึ่งแพทย์แนะนำว่าไม่สามารถจะมีบุตรได้อีกหลังจากการตั้งกรรมที่นั้น ๆ แลว คู่สมรสเหล่านี้จึงต้องมีการทำหมันดวาร์ ส่วนในกลุ่มที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่ม และเริ่มใช้หลังจากการตั้งกรรมที่ ๑ - ๒ รอยละประมาณ ๕๓.๖ ไซยาไมด์รับประทาน กลุ่มที่เริ่มใช้หลังการตั้งกรรมที่ ๓ - ๔ ขึ้นไป และไม่ต้องการบุตรเพิ่มประมาณกว่าครึ่งหนึ่งที่ใช้วิธีทำหมันดวาร์แต่ก็มีบางส่วนที่ใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว โดยเฉพาะไซยาไมด์รับประทาน เช่น

ในกลุ่มที่ไม่ต้องการบุตรเริ่มที่มีการเริ่มใช้หลังการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๕ - ๖ มีอัตรา
สมรรถนะของการใช้ยาเม็ดรับประทานประมาณ ๓๓.๗ ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนที่ไม่ค้ำ
นัก อาจแสดงว่ามีคุณสมบัติไม่พอที่วิธีป้องกันการปฏิสนธิชั่วคราวเพื่อยุติการมี
บุตร โดยเฉพาะการใช้ยาเม็ดรับประทาน ทั้งนี้เนื่องจากสตรีนั้น ๆ มีอายุ
ใกล้จะหมดวัยเจริญพันธุ์แล้ว การใช้ยาเม็ดรับประทานจะสะดวกและถูกกว่า
การผ่าตัดทำหมันถาวร

การใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว เมื่อจำนวนครั้งหลังการตั้ง
ครรภ์มากขึ้น อาจเนื่องจากคุณสมบัติที่มีจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์น้อย ยังมี
จำนวนบุตรที่มีชีวิตจำนวนน้อยแต่ต้องการมีบุตรอีกโดยเว้นระยะห่างของการมี
บุตรคนต่อไปออกไปอีก และผู้ที่มีจำนวนการตั้งครรภ์มากครั้งโดยทั่วไปน่าจะ
เป็นผู้ที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตมากพอกับความต้องการ ไม่ประสงค์จะมีบุตรจึงใช้วิธี
ทำหมัน ซึ่งจากตารางที่ ๑๐ สนับสนุนว่า ผู้ที่ยังไม่มีบุตรและมีการเริ่มใช้ก่อน
การตั้งครรภ์ครั้งแรกจะใช้วิธีป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราวทั้งหมดคือ ใช้ยา
เม็ดรับประทานประมาณร้อยละ ๔๔.๕ และวิธีอื่น ๆ ประมาณร้อยละ ๑๑.๖ ใน
กลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต ๑ - ๒ คนและเริ่มใช้หลังการตั้งครรภ์ที่ ๑ - ๒
ส่วนใหญ่ยังคงใช้ยาเม็ดรับประทานถึงร้อยละประมาณ ๖๑.๕ และใช้ห่วงพลาสติก
ร้อยละ ๕.๑ ส่วนใหญ่ในกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิต ๓ - ๔ คนขึ้นไปและเริ่มใช้
วิธีป้องกันการปฏิสนธิหลังการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๓ - ๔ มีร้อยละของการใช้วิธี
ทำหมันถาวรถึง ๖๐.๘ เปอร์เซ็นต์ และน่าสนใจในกลุ่มคุณสมบัติที่มีจำนวนบุตร
ที่มีชีวิต ๑ คนขึ้นไปและเริ่มใช้หลังการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๕ - ๖ นั้น ใช้ยาเม็ด
รับประทานร้อยละ ๔๕.๗ แสดงว่าคุณสมบัติเหล่านี้อาจใช้ยาเม็ดรับประทานเพื่อ
เว้นระยะห่างของการมีบุตรหรืออาจเนื่องจากการใช้ยาเม็ดรับประทานล้มเหลว
ทำให้เกิดการตั้งครรภ์และมีบุตรอีก อย่างไรก็ตามคุณสมบัติโดยทั่วไปไม่จำเป็นต้อง
มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตเท่ากับจำนวนครั้งของการตั้งครรภ์เสมอไป เพราะบุตรที่เกิด
อาจเกิดรอดมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของคสมรสจำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช่
ความต้องการบุตรเพิ่มและเวลาที่เริ่มใช้

ความต้องการบุตรเพิ่ม และเวลาที่เริ่มใช้	ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช่					
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	รวม
รวมทั้งหมด	๘.๓	๓๓.๒	๗.๕	๔๓.๕	๗.๕	๑๐๐.๐ (๖๑๗)
ก่อนตั้งครรภ์ครั้งแรก	-	๖๙.๒	-	-	๓๐.๘	๑๐๐.๐ (๑๓)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๑๐.๖	๕๘.๙	๕.๗	๑๒.๘	๑๒.๑	๑๐๐.๐ (๑๔๖)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๘.๑	๒๘.๑	๑๑.๐	๔๕.๐	๗.๗	๑๐๐.๐ (๒๐๙)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๕.๑	๒๔.๑	๗.๐	๖๓.๓	๐.๖	๑๐๐.๐ (๑๕๘)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	๑๑.๕	๑๖.๗	๔.๑	๕๙.๘	๘.๓	๑๐๐.๐ (๙๖)
ต้องการ (รวม)	๗.๘	๕๘.๔	๓.๒	๑๘.๘	๑๑.๗	๑๐๐.๐ (๖๕๕)
ก่อนตั้งครรภ์ครั้งแรก	-	๘๐.๐	-	-	๒๐.๐	๑๐๐.๐ (๑๐)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๑๐.๑	๖๓.๓	๑.๒	๘.๙	๑๖.๕	๑๐๐.๐ (๗๙)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๔.๓	๕๘.๗	๔.๓	๒๘.๔	๔.๓	๑๐๐.๐ (๔๖)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๖.๓	๓๖.๓	๑๒.๕	๔๓.๘	๖.๓	๑๐๐.๐ (๑๖)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	* ก	-	-	* ก	-	* ก (๓)
ไม่ต้องการ (รวม)	๘.๘	๒๔.๗	๘.๕	๕๑.๗	๖.๓	๑๐๐.๐ (๔๔๕)
ก่อนตั้งครรภ์ครั้งแรก	-	* ก	-	-	* ก	* ก (๓)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๑๒.๕	๕๓.๖	๑๐.๗	๑๖.๑	๗.๑	๑๐๐.๐ (๕๖)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๙.๖	๑๙.๒	๑๒.๒	๕๐.๐	๙.๐	๑๐๐.๐ (๑๕๖)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๕.๐	๓๓.๗	๖.๕	๖๔.๗	-	๑๐๐.๐ (๑๓๙)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	๑๑.๐	๑๗.๖	๔.๔	๕๘.๒	๘.๘	๑๐๐.๐ (๙๑)
ไม่แน่ใจ (รวม)	-	๒๗.๗	๑๖.๗	๕๕.๖	-	๑๐๐.๐ (๑๘)
ก่อนตั้งครรภ์ครั้งแรก	-	-	-	-	-	-
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	-	๕๐.๐	๑๖.๗	๓๓.๓	-	๑๐๐.๐ (๖)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	-	๒๘.๖	๒๘.๖	๔๒.๘	-	๑๐๐.๐ (๗)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	-	-	-	* ก	-	* ก (๓)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	-	-	-	* ก	-	* ก (๒)

* ก จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ตารางที่ ๑๐ อัตราส่วนร้อยละของกุ่มรดจำแนกตามวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้
จำนวนบุตรที่มีชีวิตและเวลาที่เริ่มใช้

จำนวนบุตรที่มีชีวิต และเวลาที่เริ่มใช้	ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้					รวม
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดรับประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	
รวมทั้งหมด	๘.๘	๓๓.๑	๓.๓	๕๕.๐	๓.๓	๑๐๐.๐(๖๓๒)
กอนตั้งครรภ์						
ครั้งแรก	-	๓๑.๕	-	-	๒๘.๖	๑๐๐.๐(๑๔)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๑๐.๓	๕๘.๘	๕.๕	๑๓.๓	๑๑.๖	๑๐๐.๐(๑๕๖)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๘.๕	๒๓.๘	๑๐.๘	๕๕.๓	๓.๕	๑๐๐.๐(๒๖๒)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๕.๖	๒๓.๕	๖.๘	๖๓.๖	๐.๖	๑๐๐.๐(๑๖๒)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	๑๑.๒	๑๖.๓	๔.๑	๖๐.๒	๘.๒	๑๐๐.๐(๘๘)
ยังไม่มีบุตร (รวม)	-	๘๐.๐	-	๑๐.๐	๑๐.๐	๑๐๐.๐(๑๐)
กอนตั้งครรภ์						
ครั้งแรก	-	๘๘.๘	-	-	๑๑.๑	๑๐๐.๐(๘)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	-	-	-	*	-	* (๑)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	-	-	-	-	-	-
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	-	-	-	-	-	-
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	-	-	-	-	-	-
๑ - ๒ (รวม)	๘.๖	๕๓.๘	๖.๑	๑๖.๓	๑๐.๒	๑๐๐.๐(๑๖๖)
กอนตั้งครรภ์						
ครั้งแรก	-	* (๑)	-	-	* (๑)	* (๔)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๘.๖	๖๑.๕	๕.๘	๑๓.๓	๘.๖	๑๐๐.๐(๑๓๕)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๑๓.๖	๕๕.๕	๘.๑	๒๒.๓	๘.๑	๑๐๐.๐(๒๒)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	-	* (๑)	-	* (๑)	-	* (๓)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	-	-	-	* (๑)	-	* (๒)

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

จำนวนบุตรที่มีชีวิต และเวลาที่เริ่มใช้	ร้อยละของวิธีป้องกันการปฏิสนธิที่ใช้					รวม
	ห่วงพลาสติก	ยาเม็ดคุมประทาน	ทำหมันชาย	ทำหมันหญิง	อื่น ๆ	
<u>๓ - ๔ (รวม)</u> กอนตั้งครรภ์ ครั้งแรก	๗.๒	๒๔.๒	๑๒.๗	๔๘.๓	๗.๖	๑๐๐.๐(๒๓๖)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	๑๒.๕	๓๗.๕	-	๑๒.๕	๓๗.๕	๑๐๐.๐(๘)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	๗.๖	๒๔.๘	๑๑.๖	๔๘.๒	๗.๐	๑๐๐.๐(๑๘๕)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๕.๘	๑๔.๗	๒๓.๕	๕๒.๘	๒.๘	๑๐๐.๐(๓๔)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	-	๓๗.๕	๑๒.๕	๕๐.๐	-	๑๐๐.๐(๘)
<u>๕ - ๖ (รวม)</u> กอนตั้งครรภ์ ครั้งแรก	๗.๑	๑๘.๘	๒.๖	๖๗.๘	๒.๖	๑๐๐.๐(๑๕๖)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	* ก	-	-	-	* ก	* ก (๒)
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	* ก	ก	-	-	* ก	* ก (๔)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	๕.๘	๒๒.๐	๒.๕	๖๘.๕	-	๑๐๐.๐(๑๑๘)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	๖.๓	๘.๓	๓.๑	๗๕.๐	๖.๓	๑๐๐.๐(๓๕)
<u>๗ คนขึ้นไป (รวม)</u> กอนตั้งครรภ์ ครั้งแรก	๑๔.๑	๒๖.๖	๓.๑	๕๖.๘	๘.๔	๑๐๐.๐(๖๔)
ครรภ์ที่ ๑ - ๒	-	-	-	-	-	-
ครรภ์ที่ ๓ - ๔	-	* ก	-	-	-	* ก (๑)
ครรภ์ที่ ๕ - ๖	-	๘๕.๗	-	๑๔.๓	-	๑๐๐.๐(๗)
ครรภ์ที่ ๗ ขึ้นไป	๑๖.๑	๑๗.๘	๓.๖	๕๑.๗	๑๐.๗	๑๐๐.๐(๕๖)

* ก จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย